

Toimintakertomus 2019

Sisällys

1	Puheenjohtajalta	4
2	Taloudellinen toimintaympäristömme	6
3	Työehtosopimusten ja neuvottelutoiminnan kehittäminen	8
	Valmistauduimme perusteellisesti TES-kierrokseen	8
	Koko liitto-organisaatio osallistui neuvotteluihin	10
	TES-kierros auttoi neuvottelutoiminnan kehittämisessä	13
4	Yhteiskuntavaikuttamisen lisääminen	15
	Osaaminen ja valmiudet kuntoon	15
	Tehoa verkostovaikuttamiseen	16
	Eduskuntavaaleissa valta vaihtui	18
5	Aluetoimistoverkoston, aluetoiminnan ja ammattiosastojen kehittäminen	21
	Tuimme ammattiosastojen toimintakykyä	21
	Otimme askelia aluetoiminnan kehittämisessä	22
6	Muut painotukset liiton toiminnassa	24
	Järjestäytymisen ja jäsenten aktivoinnin parantaminen	24
	Jäsenpalvelun kehittäminen sekä tiedon ja osaamisen jakaminen	24
	Henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittäminen	25

TEOLLISUUSLIITON TOIMINTAKERTOMUS 2019

1 Puheenjohtajalta

Teollisuusliiton toinen toimintavuosi oli työntäyteinen. Vuoden 2019 toimintaa ohjasivat toimintasuunnitelman mukaiset painopisteet, joita olivat:

- Työehtosopimusten ja neuvottelutoiminnan kehittäminen
- Yhteiskuntavaikuttamisen lisääminen
- Aluetoimistoverkoston, aluetoiminnan ja ammatti-osastojen kehittäminen

Keväällä toiminnassamme painottui erityisesti osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun eduskuntavaalien yhteydessä ja toisaalta valmistautuminen syksyn työehtosopimusneuvotteluihin. Liitto oli mukana Vapaiden valtakunta -nimeä kantaneessa äänestysaktiivisuuskampanjassa, jonka tavoitteena oli saada jäsenet osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja myös äänestämään eduskuntavaaleissa.

Ammattiosastot olivat jälleen aktiivisia ja tekivät kaikkiaan yli 1 200 aloitetta työehtosopimusten kehittämiseksi. Liiton hallitus päätti kesäkuussa näiden aloitteiden pohjalta liiton tavoitteet syksyn neuvottelukierrokselle.

Syksyn aikana käynnistettiin neuvottelukierros tavoitteena uudistaa liiton 35 työehtosopimusta. Syksyä väritti kiivas neuvottelurupeama, jonka aikana ei saatu valmiiksi neuvottelutuloksia yhdellekään sopimusosalalle. Tuloksia ei syntynyt, vaikka neuvotteluja vauhditettiin kolmen päivän lakolla. Mekaanisessa metsäteollisuudessa työnantajat lisäksi järjestivät työsulun heti lakon jälkeen.

Työnantajien neuvotteluhaluttomuus oli ilmeistä.

Liiton oman toiminnan kehittämistä varten perustettiin aluetoimistojen kehittämistyöryhmä. Työryhmän tavoitteena on arvioida, kuinka tulevaisuudessa jäsenpalvelua hoidetaan aluetoimistojen kautta ja millaisilla resursseilla.

Toimintavuoden aikana vahvistettiin toiminnan arvioinnin mittareita, joiden avulla pystytään selkeämmin arvioimaan toiminnan onnistumisia ja kehittämisen kohteita. Mittarit ohjaavat liiton toimintaa.

Kiitän liiton jäseniä, ammattiosastoja ja luottamushenkilöitä aktiivisesta ja hyvästä toiminnasta vuoden 2019 aikana. Myös liiton henkilökunta suoriutui haastavasta vuodesta hyvin. Tarvitsemme aktiivisia toimijoita tulevaisuudessakin. Olen varma siitä, että yhdessä tekemällä liitosta kasvaa entistä parempi edunvalvoja huolehtimaan jäsenten asioista.

Riku Aalto

2 Taloudellinen toimintaympäristömme

Suomen teollisuuden kilpailukyky pysyi hyvänä vuonna 2019. Toisin kuin monissa kilpailijamaissa Suomen teollisuustuotannon määrä jatkoi kasvua. Myös uusia tilauksia saatiin suunnilleen edellisen vuoden malliin.

Teollisuudessa tilanne jatkui talouden kokonaiskuvaa parempana. Esimerkiksi metalliteollisuuden ja kemianteollisuuden kohdalla vuotta 2019 voi pitää hyvänä. Puuteollisuudessa sen sijaan suhdanne heikkeni rajusti.

Työllisten määrä ei enää kasvanut teollisuudessa ainakaan merkittävästi. Teollisuusliitto solmii sopimuksia myös muille aloille kuin teollisuuteen. Näillä aloilla työllisyyden ja liikevaihdon kehitys oli pääsääntöisesti edellisvuotta heikompaa.

Vuonna 2019 kansainvälinen suhdannetilanne heikkeni. Tähän vaikutti esimerkiksi Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppakiista, joka monimutkaisti eri maiden välistä kauppaa ja lisäsi lähivuosien kehitykseen liittyvää epävarmuutta. Euroopassa huolta aiheuttivat muun muassa Iso-Britannian sotkuinen ja pitkittynyt ero Euroopan unionista sekä Saksan teollisuuden vaikeuksien syveneminen. Myös poliittinen tilanne kävi entistä vaikeammin ennakoitavaksi monissa maissa.

Suomen kokonaistuotanto kasvoi enää yhden prosentin. Koko talouden tasolla työllisyyskehitys oli edellisvuosien tapaan myönteistä. Työllisten määrä lisääntyi noin yhdellä prosentilla. Julkinen talous pysyi alijäämäisenä, mutta julkisen velka oli hallittavalla tasolla. Julkisten palveluiden rahoittaminen vaatii korkeaa veroastetta, pitävää veropohjaa ja velanoton lisäämistä jossain määrin.

Pääsääntöisesti 1,6 prosentin palkankorotukset ja liukumien vaikutukset nostivat palkkoja arviolta kaksi prosenttia niillä aloilla, joille Teollisuusliitto solmii työehtosopimuksia. Tiedot tarkentuvat, kun teollisuuden tuntipalkkatilastot valmistuvat.

Kaikkien Suomessa työskentelevien palkansaajien keskimääräiset ansiot nousivat ensimmäisten ennakkotietojen mukaan 2,4 prosenttia. Hinnat kallistuivat vuoden aikana noin prosentin, joten reaali-ansiot nousivat 1,4 prosenttia.

3 Työehtosopimusten ja neuvottelutoiminnan kehittäminen

Syksyllä 2019 käynnistynyt työehtosopimusten neuvottelukierros oli ensimmäinen, johon Teollisuusliitto osallistui yhtenä liittona. Yksi toimintamme painopisteistä liittyikin työehtosopimusten ja koko neuvottelutoiminnan kehittämiseen.

Valmistauduimme perusteellisesti TES-kierrokseen

Työehtosopimuskierron käynnistyi tammikuussa, kun Teollisuusliiton hallitus pyysi ammattiosastoilta työehtosopimusten uudistamista koskevia aloitteita. Kävimme TES-aloitteiden tekemistä läpi luottamusmieskursseilla ja järjestökursseilla. Kurssien ansiosta osallistujien käsitys sopimusten kehittämistarpeista ja keskeisistä ongelma-kohtista tarkentui.

Aloitteita tehtiin yhteensä 1 255 kappaletta. Aloitteita käsiteltiin sektoreiden työehtoneuvottelukunnissa ja johtokunnissa. Huhtikuussa liiton hallitus asetti tavoitteet TES-kierrokselle:

- a) Poistetaan työehtosopimuksista kilpailukyky-sopimuksen mukainen 24-tunnin työajan lisäys
- b) Työaikamääräyksiä kehitetään eri sopimusaloilla uuden työaikalain määräykset huomioiden
- c) Huomioidaan työssäoppiminen ja ammatillisen koulutuksen reformin tuomat uudistamistarpeet
- d) Vahvistetaan henkilöstön edustajien asemaa ja oikeuksia
- e) Kehitetään työehtosopimusten sosiaalisia määräyksiä sisältäen työympäristökysymykset
- f) Selvennetään vuokratyön, ulkopuolisen työvoiman käytön ja matkatyön pelisääntöjä
- g) Palkkaratkaisu

Kun tavoitteet oli asetettu, alkoi valmistautuminen itse neuvotteluihin. Järjestimme neuvottelukunnille laajasti koulutusta neuvottelutaidosta, -strategiasta ja vaikutuskeinoista. Niin sanotun kolmen kuukauden kurssin yhteydessä järjestettiin TES-simulaatio, jossa pystyi harjoittamaan neuvottelutilanteiden vaatimuksia ja haasteita.

Julkaisimme myös niin sanotun TES-avaimen. Siinä selitetään työehtosopimusten ja neuvottelujen erikoissanastoa. TES-avain on tarkoitettu sekä luottamusmiehillä että liiton neuvottelijoille.

Liiton tavoitteita hyödynnettiin myös yhteiskuntavaikuttamisessa. Kerroimme tavoitteista toimittajille ja päättäjille alkuvuodesta lähtien.

Tarkensimme liiton yleisluontoiset tavoitteet työehtosopimuskohtaisiksi esityksiksi. Tässä työssä tarvittiin koko organisaation asiantuntemusta. Teimme selvityksiä työehtosopimusten eroista, muun muassa mahdollisuuksista ammatilliseen ja ay-koulutukseen sekä eroista työympäristö- ja sosiaaliturva-asioissa. Koulutusmahdollisuuksien osalta tavoite oli parantaa koulutusosoikeuksia sellaisilla sopimusaloilla, joiden määräykset ovat selvästi muita aloja heikompia.

Oli selvää, että neuvottelujen tärkeimpiä kysymyksiä oli teollisuuden kilpailukyky. Valmistauduimme tähän tutkimalla alojen palkkakehitystä ja keskeisten kilpailijamaiden palkankorotuksia ja sopimusjärjestelmiä.

Lisäksi oli odotettavissa, että neuvottelujen aikana tarvittaisiin nopeaa ja toimivaa tiedottamista. Tämän vuoksi otimme pääneuvottelijoiden käyttöön sisäisen WhatsApp-ryhmän.

Kaiken kaikkiaan valmistautuminen neuvotteluihin oli laaja-alaista. Myös kentän neuvottelijat osallistettiin prosessiin. Parannettavaa jäi liiton asiantuntijoiden hyödyntämisessä siinä vaiheessa, kun esityksiä kirjoitettiin. Jatkossa meidän pitää lisätä kommunikaatiota ja järjestelmällisyyttä, jotta liiton koko asiantuntemus voidaan hyödyntää eri alojen neuvotteluissa oikea-aikaisesti.

Jos neuvottelut eivät etene, niitä täytyy vauhdittaa työtaistelutoimin. Varauduimme myös tähän vaihtoehtoon. Työtaisteluita varten valmistelimme suunnitelman, joka sisälsi strategioita erilaisten tilanteiden varalle.

Suurimmilla työpaikoilla käynnistimme syksyn aikana TES2019-kampanjan, jossa käytettiin työpaikkajärjestämisen toimintamallia. Kampanjan tarkoituksena oli kartoittaa ja parantaa työpaikkojen valmiuksia mahdolliseen työtaisteluun. Kampanjan keskiössä olivat edellä mainitut neuvottelutavoitteet. Onnistuimme kampanjassa, vaikka työpaikkakohtaisia eroja tuli ilmi. Samalla pystyimme päivittämään jäsenten yhteystietoja, mistä oli hyötyä myöhemmin sopimuskierröksellä.

Koko liitto-organisaatio osallistui neuvotteluihin

Monella Teollisuusliiton sopimusosalalla oli mahdollisuus, että työehtosopimuksia jatkettaisiin yhdellä optiovuodella. Jatkosta käytiin neuvotteluja työnantajien kanssa, mutta yhteenkään sopimukseen ei tullut lisävuotta. Näin ollen sopimusten irtisanomisprosessi ja uudet neuvottelut käynnistyivät kaikilla aloilla.

Neuvottelujen päätavoite eli 24 tunnin työajan pidentämisestä (kiky-tunnit) luopuminen oli neuvottelukierroksen kulminaatiopiste alusta lähtien. Tavoitteeseen pääseminen osoittautui haastavaksi. Vaikeuskerrointa kasvatti se, että pidennys oli toteutettu eri aloilla eri tavoilla. Osalla

sopimuksista pidennys oli kirjattu erikseen irtisanottavaan pöytäkirjaan, toisissa työehtosopimuksissa sopimusten työaikamääräyksiin. Useimmilla aloilla pidentämisestä oli lisäksi pitänyt tehdä paikallinen sopimus. Lähetimme luottamusmiehillä pyynnön irtisanoa kiky-tunteihin liittyneet paikalliset sopimukset.

TES-neuvottelut osoittautuivat vaikeiksi, ja ne jatkuivat vuodenvaihteen yli. Ensimmäinen neuvottelutulos syntyi teknologiateollisuuteen tammikuussa 2020. Sopimuksen syntyyn tarvittiin työtaistelutoimien lisäksi myös sovittelua valtakunnansovittelijan johdolla. Loppuvuodesta myös kemian sektorilla ja puutuotesektorilla neuvottelut ajautuivat tilanteeseen, jossa tarvittiin sovittelua.

Neuvottelukierroksen alussa selvitimme sopimusalojen talous- ja työllisyysnäkyviä, kilpailukykyä ja tulonjakoa. Niiden pohjalta valmistelimme koulutuksia ja tilannekatsauksia eri sopimusalojen neuvottelukunnille.

Työnantajapuolen tekemät muutosesitykset olivat hankalia useilla aloilla. Esitykset koskivat muun muassa ay-jäsenmaksuperinnän päättämistä, lakko-oikeuden rajaamista ja sairausajan palkanmaksun leikkaamista. Oman haas-teensa toi se, että vientialojen työnantajaliittojen pääneuvottelijat olivat vaihtuneet. Lisäksi vastapuoli koordinoi tavoitteitaan ja neuvottelujaan voimakkaasti EK:n johdolla.

Neuvottelujen aikana arvioimme työnantajien sekä sovittelijan esityksiä. Tässä arvioinnissa käytettiin sopimus- asiantuntijoiden lisäksi juristien, työympäristöasiantuntijoiden ja tutkijoiden osaamista. Emme kuitenkaan onnistuneet kaikilla aloilla hyödyntämään asiantuntijoita samassa määrin. Yhteistyössä, koordinaatiossa ja asioiden jakamisessa on siis jatkossa parannettavaa.

Osa ongelmista johtui tiedon puutteesta. Joiltain aloilta työnantajapuolelta ei saatu sellaisia tilastoja, joiden perustella olisi voitu laskea tarkasti esitysten kustannusvaikutuksia.

TES-neuvottelujen aikana oli pidettävä moni ryhmä ajan tasalla: sektorien johtokunnat, neuvottelukunnat, sopimusalojen luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut, henkilöstö sekä koko jäsenistö. Neuvottelijoiden, luottamushenkilöiden ja henkilöstön tiedottamisessa ja viestinvaihdossa panostimme uusiin kanaviin, kuten WhatsApp- ja Facebook-ryhmiin.

Jäsenviestintä aloitettiin heti, kun neuvottelut alkoivat. Julkaisimme uutisia kaikilla tiedotuskanavillamme. Teimme kaikista sektorijohtajista videohaastattelut, kun neuvottelut käynnistyivät. Vaikka tiedotimme aktiivisesti, neuvottelujen sisällöstä ei useinkaan saanut kertoa julkisuuteen. Saimmekin jäseniltä palautetta, että neuvotteluista ei kerrottu riittävästi.

Jäsenistöä, erityisesti aktiiveja, pidettiin ajan tasalla myös uutiskirjeillä. Uutiskirje oli tärkeä väline myös työtaisteluviestinnässä. Jokaisen sopimuksen synnystä päätettiin lähettää sopimuksen keskeiset sisällöt sisältänyt uutiskirje kyseisen alan kaikille jäsenille välittömästi, kun sopimuksesta oli päätetty.

Neuvottelut olivat alusta asti myös median mielenkiinnon kohteena. Tavoitteenamme oli saada oma viestimme läpi julkisuudessa. Tärkein niistä oli kiky- eli talkootuntien poistaminen kaikista sopimuksista. Pidimme yhteyttä toimittajiin ja keskeisiin poliittisiin päättäjiin. Olimme aloitteellisia ja onnistuimme viestimme esiintuomisessa.

Neuvottelukierroksen viestinnässä hyödynnettiin kaikkia liiton viestintäkanavia. Myös Tekijä-lehti raportoi aktiivisesti neuvotteluihin liittyneistä päätöksistä ja taustoista.

Koska neuvottelut eivät edenneet, vauhditimme niitä ensin ylityökielloilla teknologiasektorilla 4.–24.11.2019 ja sen jälkeen kolme päivää kestäneellä lakolla 9.–11.12.2019 teknologia- ja puutuotesektoreilla sekä kemian sektorin valikoiduilla työpaikoilla. Lakkoa seurasi puutuotesektorilla työnantajien asettama työsulku 12.–18.12.2019.

Lakon piirissä oli noin 27 000 jäsentä. Lakot onnistuivat hyvin. Onnistumisessa auttoivat sekä yhteisiin tavoitteisiin sitoutuneet jäsenet että huolelliset ennakkovalmistelut, kuten lakkokoulutukset. Liiton henkilökunta osallistui laajasti puhelin- ja sähköpostineuvontaan. Myös viestintämme onnistui jäseniltä saadun palautteen mukaan hyvin.

TES-kierros auttoi neuvottelutoiminnan kehittämisessä

TES-kierros oli vuoden suurin panostus neuvottelutoiminnassa. Kierros tarjosi mahdollisuuden kokeilla ja saada oppia seuraavia neuvotteluja varten sekä kehittää neuvottelutoimintaa.

Jos tieto ja osaaminen olivat valttia 2019 alkaneella neuvottelukierroksella, tulevaisuudessa ne ovat sitä vielä enemmän. Esimerkiksi oikeudelliselle erikoisosaamiselle on käyttöä, koska vastapuolen neuvottelijat ovat usein lakimiehiä. Neuvottelujen tyyli on kovenemassa.

Sopimusalojen palkoista tarvitsemme entistä kattavampia tilastoja ja analyysijä. Niiden avulla tiedämme tarkemmin esimerkiksi miten sopimusten muuttaminen vaikuttaa jäsenten ansioihin. Vuoden 2019 aikana käynnistimme niin sanotun palkkatilastoryhmän toiminnan. Teimme myös kyselyjä päälouottamusmiehille. Kyselyt koskivat muun muassa työoloja sekä paikallisia kiky-sopimuksia ja palkankorotuksia.

Paikallinen sopiminen onkin tärkeä osa työehtosopimuksia. Myös työnantajien puolelta paikalliseen sopimiseen kohdistuu paljon odotuksia ja vaatimuksia. Järjestimme aiheesta kurseja sekä Murikka-opistolla että paikallisesti ammattiosastoille. Haasteenamme on saada enemmän paikallisen sopimisen kurseja eri alojen koulutusopimuksiin.

Tiedottaminen neljän sektorin ja yli 30 työehtosopimuksen neuvotteluista oli haastavaa, koska meillä ei ollut kokemusta vastaavan laajuisesta kierroksesta. Lisäksi viestinnän tarpeet ovat erilaisia eri aloilla. Tällä sopimuskierröksellä aloitimme sellaisen tiedottamisen mallin rakentamisen, jota voimme hyödyntää vastaisuudessa.

Kaiken kaikkiaan sopimuskierrös oli iso ponnistus sekä liiton henkilökunnalle että työtaisteluihin osallistuneille jäsenille, ja jaksaminen oli kovalla koetuksella.

4 Yhteiskuntavaikuttamisen lisääminen

Kun nostimme yhteiskuntavaikuttamisen lisääminen yhdeksi vuoden 2019 painopisteeksi, tavoitteena oli, että parannamme yhteistyötä ja osaamista vaikuttamistyössä. Yhteiskuntavaikuttamisen merkitys on kasvussa, koska Teollisuusliiton jäsenten eduista päätetään yhä useammin sopimuspyyntien ulkopuolella.

Osaaminen ja valmiudet kuntoon

Vaikuttamistyö pitää sisällään päättäjien, virkamiesten ja toimittajien tapaamisia sekä lausuntojen ja kannanottojen tekemistä sekä yksin että yhdessä verkostojemme kanssa. Tarkoituksena on liiton tavoitteiden ja näkyvyyden lisääminen niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Lähtökohtamme tässä työssä on hyvä, sillä Teollisuusliittoa kuunnellaan ja liiton resursseja arvostetaan.

Vuoden 2019 aikana annoimme lausuntoja ja kannanottoja muun muassa uuteen työaikalakiin, yt-lain uudistamista koskevaan väliraporttiin, Kansalliseen metsästrategiaan sekä ammattitutkintojen perusteisiin. Olimme mukana yt-lain ja työlainsäädännön valmistelun taustaryhmissä. Liiton asiantuntijat kävivät taajaan kuultavina eduskunnan valiokunnissa. Vaikutimme myös EU-lainsäädäntöön. Olimme mukana esimerkiksi lähetettyjen työntekijöiden direktiivin valmistelussa. Tavoitteenamme siinä oli yhtenäiset työsuhteiden ehdot työskentelymaassa.

Panostimme myös alueelliseen vaikuttamiseen. Jokaisella toiminta-alueella järjestettiin vaikuttamiskoulutusta liiton toimitsijoille. Alueellisen yhteiskuntavaikuttamisen avulla pyritään tuomaan liitolle tärkeitä elinkeinopoliittisia kysymyksiä terävämmin esille eri puolilla Suomea.

Yhdessä tehty vaikuttamistyö tarvitsee tuekseen yhteisen näkemyksen. Tätä varten valmistelimme Teollisuusliiton ensimmäisen teollisuus- ja elinkeinopoliittisen ohjelman, joka julkaistiin keväällä 2019. Ohjelma pitää sisällään sekä pitkäaikaisia tavoitteita että esimerkkejä siitä, miten ne pitäisi toteuttaa. Teollisuuspoliittiselle ohjelmalle rakennettiin liiton verkkosivuille oma osio. Ohjelmaa pidetään ajan tasalla päivittämällä sitä muutaman kerran vuodessa. Olemme saaneet myönteistä palautetta ohjelmasta.

Jäsenet ovat osa Teollisuusliiton vaikuttajien joukkoa. Liiton jäsenten vaikuttamistaitojen ja -valmiuden kasvattaminen on ammattiliittojen toiminnan perustyyötä. Vuonna 2019 panostimme tähän normaalia enemmän.

Murikka-opistolla järjestettiin erityinen yhteiskuntavaikuttamisen kurssi, jolla käytiin läpi politiikan ja lobbauksen suhdetta, erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia sekä media- ja lukutaitoa. Yhteiskuntavaikuttaminen nostettiin esille myös muilla kursseilla ja koulutustapahtumissa, esimerkiksi valtakunnallisilla viikonloppukursseilla sekä opintosihteerien teemaseminaarissa. Ammattiosastoille luotiin *”Yhteiskunta on meidän – voimaa vaikuttavuuteen ja välineet haltuun”* -kurssi.

Toimintavuoden aikana ylläpidimme ja kasvatimme lisäksi jäsenpaneeliamme, jossa jäsenet saavat sanoa mielipiteensä ajankohtaisista kysymyksistä.

Tehoa verkostovaikuttamiseen

Sidosryhmät, verkostot ja viralliset edustukset ovat tärkeitä vaikuttamisen väyliä. Verkostovaikuttamisessa liiton pitkäaikaisia kumppaneita ovat SAK ja Teollisuuden palkansaajat TP. Työsuojelukysymyksissä sidosryhmiämme ovat Työturvallisuuskeskuksen työalatoimikunnat, Työ- ja terveyslaitos sekä sosiaali- ja terveysministeriö. Vuoden

aikana vaikutimme työsuojeluviranomaisten toiminnan uudistamiseen ja harmaan talouden valvonnan resurssien lisäämiseen. Koulutuskysymyksissä sidosryhmiämme ovat erityisesti Opetushallitus ja työnantajaliitot. Näissä verkostoissa vaikutimme teollisuuden alojen vetovoiman kasvattamiseen.

Seminaarit ja messut tuovat näkyvyyttä ja tarjoavat mahdollisuuksia verkostoitumiseen. Vuonna 2019 järjestimme esimerkiksi biotalousseminaarin Jyväskylässä puualan messujen yhteydessä. Seminaarissa tapasimme alan vaikuttajia. Lisäksi osallistuimme TSL:n alueellisiin Ammattitaitoa yhdessä -työpajoihin, joissa syntyi verkostoja oppilaitosten, työnantajien ja aluetoimistojemme välille.

Kansainvälisissä verkostoissa vaikutimme erityisesti ammattiliittojen federaatioissa. Niissä nostamme Teollisuusliiton jäsenten ja suomalaisen teollisuuden tarpeita esille niin, että ne näkyvät federaatioiden toiminnassa. Vuonna 2019 saimme kirjattua etenkin pohjoismaisen Nordic-IN:n ja Euroopan-laajuisen EFBWW:n toimintaohjelmiin Teollisuusliitolle tärkeitä asioita.

Teollisuusliitto oli mukana käynnistämässä useita kansainvälisiä selvityshankkeita eri kumppaneiden kanssa. Selvitykset liittyvät Virossa toimivien suomalaisyritysten työmarkkinasuhteiden selvittämiseen, Brasilian metsäsektorin työolosuhteisiin ja työehtoihin sekä teollisuuden digitalisoinnin vaikutuksiin Pohjoismaissa.

Solidaarisuushankkeilla pyritään vaikuttamaan kehittyvien maiden työntekijöiden oikeuksiin ja asemaan. Toimintavuonna osallistuimme hankkeisiin Indonesiassa ja Filippiineillä, ja edistimme kaivosteollisuuden kansainvälisen työsuojelusopimuksen ratifoimista sekä mahdollisuutta äitiysvapaaseen. Kampanjat ovat pitkäkestoisia ja alkoivat vuonna 2019 tuottaa tulosta.

Vaikuttamistyö ja sen tulokset jäivät helposti piiloon. Teollisuusliitossa panostimme vuonna 2019 siihen, että työemme vaikuttavuus ja tulokset nostettaisiin paremmin esille ja jäsenten nähtäville. Vaikuttamistyö oli esillä kaikissa liiton kanavissa. Tekijä-lehdessä julkaisimme 30 juttua yhteiskuntavaikuttamisesta. Isoja aiheita olivat eduskuntavaalit sekä EU-vaalit. Nostimme esille myös pörssiyritysten tuloksiin ja osinkoihin liittyviä kysymyksiä. Sekä lehdessä että nettisivuilla aloimme julkaista tietoja liiton hoitamista oikeusjutuista, mistä on saatu paljon positiivista palautetta. Jutut lähtivät myös ulos. Tekijä-lehden artikkeleita siteerattiin ja käytettiin lähteenä muiden julkaisijoiden jutuissa.

Perustajaliittojen pitkästä historiasta huolimatta Teollisuusliitto on vielä uusi liitto. Tunnettuus on yksi tekijä, joka voi lisätä toiminnan vaikuttavuutta. Lanseerasimme loppukeväästä 2019 Liiton mies -mainoskampanjan, joka sai runsaasti näkyvyyttä. Kampanja oli suunnattu liittoon kuulumattomille. Kampanjan videoita katsottiin liiton Youtube-kanavalla vuoden aikana yhteensä noin kolme miljoonaa kertaa. Kampanjaan liittyi verkkomarkkinoinnin lisäksi radio- ja tv-mainoksia.

Kaiken kaikkiaan pyrimme vuoden 2019 aikana luomaan yhteyksiä eri tahoihin järjestelmällisemmin. Verkostovaikuttamisemme vahvistui ja laajeni. Kehittämistä ja parannettavaa tosin jäi tuleville vuosille.

Eduskuntavaaleissa valta vaihtui

Vuoden 2019 tärkein yksittäinen vaikuttamisen paikka oli eduskuntavaalit. Kamppailimme sen puolesta, että Sipilän hallituksen alistava linja päättyisi ja maahan saataisiin työntekijämyönteinen hallitus. Vaaliryömme voi jakaa kahteen kokonaisuuteen: perinteiseen vaalivaikuttamiseen ja yhteisölliseen jäsenkampanjaan.

Osallistuimme vientiliittojen yhteiseen vaalikiertueeseen. Kiertueella nostettiin esille vientiteollisuuden merkitystä työllistäjänä sekä Teollisuusliiton vaalitavoitteita. Kohderyhmänä olivat kaikkien puolueiden eduskuntavaaliehtokkaat ympäri Suomea. Olimme mukana myös useiden ammattiliittojen, järjestöjen ja yritysten Ykkösketju-kampanjassa, jossa tavoitteena oli, että uusi hallitus alkaisi valmistella lakia yritysvastuusta. Järjestimme myös perinteeksi muodostuneen naisten seminaarin eduskuntavaaliteemalla.

Arviomme etukäteen, että avaintekijä Teollisuusliiton kannalta hyvään vaalitulokseen olisi jäsentemme äänesaktiivisuus. Tätä varten perustettiin yhdessä SAK:laisten ammattiliittojen kanssa Vapaiden valtakunta -jäsenkampanjan (ruotsiksi Landet för de fria). Kampanjan ideana oli kiinnittää jäsenten huomio työntekijöiden kannalta olennaisiin vaaliteemoihin ja ehdokkaisiin, jotka ajoivat näitä teemoja. Tavoite oli myös saada liiton jäsenet äänestämään. Kampanjan aikana jäseniä sitoutettiin kampanjan tukijoiksi, jotka puolestaan hankkivat uusia tukijoita. Kampanjassa hyödynnettiin uutta kännykkäsovellusta sekä sähköpostilla lähetettäviä uutiskirjeitä. Äänestyspäivän lähestyessä tukijat saivat tietoa, ketkä vaalien ehdokkaista tukivat kampanjan teemoja.

Liiton henkilökunta ja aktiivit toimivat kampanjan käynnistäjinä ja vauhdittajina. Otimme Vapaiden valtakunnan esille liiton tapahtumissa ja kaikissa koulutuksissa. Henkilökuntamme toteutti mittavan soittokierroksen, jolla tavoitettiin noin 80 prosenttia luottamushenkilöistä.

Kampanjan taustamateriaalin valmistelemiseksi teimme kyselyitä liiton jäsenpaneelille. Niissä kartoitettiin liiton jäsenille tärkeimpiä vaaliteemoja. Vaalien jälkeen tehty kysely osoitti, että tieto kampanjasta oli tavoittanut valtaosan jäsenistöstä ja että se oli vaikuttanut äänestyskäyttäytymiseen.

Vapaiden valtakunta -kampanjassa kokeilimme uusia toimintatapoja. Siitä huolimatta, että kampanjan tukijamäärät jäivät tavoitteista, voimme todeta, että se onnistui. Kampanjaa saattoi hidastaa se, että osa jäsenistöstä koki yhteiskunnallisista asioista ja politiikasta keskusteleminen vaikeaksi.

Vaalien tulos oli vähintäänkin tyydyttävä. Suomeen saatiin SDP:n johtama Antti Rinteen hallitus, ja viisi Teollisuusliitto-taustaista ehdokasta pääsi eduskuntaan. Vaalien jälkeen vaikuttamistyömme painopiste siirtyi hallitusneuvotteluihin ja tulevan hallituksen ohjelmaan. Hallitusohjelmasta tuli teollisuuden näkökulmasta kokonaisuudessaan hyvä, vaikka kaivostointia koskevat kirjaukset eivät olekaan toiveidemme mukaisia. Hallitusohjelmaan tuli myös myönteiset kirjaukset työsuojelun valvonnan parantamisesta ja yritysvastuulaista.

5 Aluetoimistoverkoston, aluetoiminnan ja ammattiosastojen kehittäminen

Kolmas painopisteemme vuonna 2019 liittyi alueellisen toiminnan parantamiseen. Keskeistä siinä oli sekä ammattiosastojen että aluetoimistoverkoston kehittäminen.

Tuimme ammattiosastojen toimintakykyä

Yksi toimintavuoden 2019 tavoitteista oli käydä jokaisen ammattiosaston kanssa niin sanottu kehityskeskustelu. Siinä ammattiosaston toimijat arvioivat osaston toiminnan ja talouden tilaa, resursseja sekä yhteistyömahdollisuuksia. Keskustelun tarkoituksena oli terävöittää sitä, miten ammattiosastot hoitavat tehtäviään.

Käynnistimme ammattiosastojen kehityskeskustelut koko Suomessa syksyn 2019 aikana. Lakot aiheuttivat sen, että kaikki osastot eivät ehtineet käydä keskustelua

toimintavuoden aikana. Jatkamme työtä vuoden 2020 puolella, jolloin myös analysoimme keskustelujen tulokset.

Kehityskeskustelujen toinen tarkoitus on, että kuulemme aluetoimintaan kohdistuvia toiveita ja odotuksia. Aluetoimistoissa onkin jo hyödynnetty saatua palautetta. Kehityskeskustelujen aikana ammattiosastojen toimijat ja aluetoimistijat tutustuvat toisiinsa, mikä osaltaan sujuvoittaa toimintaamme.

Olemme parantaneet ammattiosastojen toimintakykyä myös koulutuksilla ja viestinnällä. Vuonna 2019 valmistui Ammattiosaston toimintavuosi -opas, jossa annetaan käytännönläheisiä vinkkejä ja ohjeita osaston hallitukselle. Lähetimme painetun oppaan jokaiselle osastolle, ja saimme oppaasta positiivista palautetta.

Tarjosimme ammattiosastoille suunnattua koulutusta ja seminaareja Murikka-opistolla sekä paikallisesti alueilla. Vuoden 2019 osallistujamäärien perusteella voidaan nähdä, että perinteisten, opistolla järjestettyjen kurssien suosio ei kasva. Sen sijaan uudenlaiset tapahtuma- ja koulutuskokonaisuudet kiinnostavat. Myös osastojen itse järjestämien kurssien opiskelijamäärä kasvoi. Uusista tapahtumista hyvä esimerkki olivat Murikassa järjestetyt kaksi ammattiosastoille varattua viikonloppua. Toimintavuoden aikana päätimmekin ryhtyä suunnittelemaan lisää ammattiosastojen kehittämissuunnitelmia, joita järjestetään Murikassa kuusi vuoden 2020 aikana.

Ammattiosastoille tarkoitettujen kurssien valikoima oli laaja. Yksi vuoden 2019 tärkeimmistä teemoista oli osastojen aktiivien verkostoitumisen lisääminen. Panostimme myös ammattiosastojen kansainvälistymiseen: tiedotteiden ja koulutusten avulla osastojen hallituksissa kv-vastaavien määrä nousi vuoden aikana neljänneksellä.

Otimme askelia aluetoiminnan kehittämisessä

Aluetoimistot ovat Teollisuusliiton aluetoiminnan tukipisteitä. Strategiamme on, että aluetoimistoverkosta kehittäään niin, että se vastaa paremmin jäsenistön tarpeita ja työpaikkojen rakennetta. Kehittämistyö vaatii pitkäjänteisyyttä, laajaa osallistumista ja sitoutumista. Tätä varten perustimme vuoden 2019 aikana työryhmän, jonka suunnitelma aluetoimistoverkoston kehittämiseksi valmistuu vuoden 2022 kevääseen mennessä. Työtä varten kartoitetaan, minkälaista palvelua jäsenet, ammattiosastot ja työpaikkojen luottamushenkilöt toivovat aluetoimistoilta.

Työryhmän perustaminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, ettei aluetoimintaa kehitettäisi muilla tavoin. Vuoden aikana paransimme muun muassa toiminnan koordinaatiota ja yhteismitallisuutta kuuden toiminta-alueemme välillä. Suunnittelimme kaikille alueille muun muassa saman sisältöisiä aluefoorumeita ja kursseja. Lisäksi aluetoimistojen henkilökunta kasvatti osaamistaan muun muassa lakiasioissa ja yhteiskuntavaikuttamisessa.

Syksyn 2019 aikana aluetoimistoissa otettiin käyttöön asianhallintajärjestelmämme Keissi, jolla yhdenmukaistetaan ja sujuvoitetaan jäsenten asioiden hoitamista. Keissin käyttöönotto on lisännyt yhteistyötä keskustoimiston ja aluetoimistojen välillä. Samalla olemme huomanneet, että yhteispelissä on myös parannettavaa. Toinen organisaatiota yhdistävä muutos liittyi kampanjoihin. Eduskuntavaalien ja TES-kierroksen jäsenkampanjat toivat mukanaan työkaluja, toimintamalleja ja tavoitteita niin aluetoimistoille kuin keskustoimistolle.

Aluetoiminnan kehittämisen painopiste näkyi viestinnässä ja markkinoinnissa. Tekijä-lehdessä julkaisimme vuoden jokaisessa numerossa vähintään yhden aluetoimintaa käsittelevän jutun. Lähes kaikille alueille oli vuoden 2019

loppuun mennessä avattu oma Facebook-kanava. Tapahtumien ja palveluiden markkinointia parantaa myös se, että aloimme lähettää jäsenille alueellisia uutiskirjeitä.

6 Muut painotukset liiton toiminnassa

Kolmen edellä mainitun painopisteen lisäksi työmme jatkuu myös muiden strategisten tavoitteiden edistämiseksi. Seuraavissa on kerrottu niihin liittyvistä tärkeimmistä panostuksistamme.

Järjestäytymisen ja jäsenten aktivoinnin parantaminen

Teollisuusliiton jäsenmäärä on laskenut vuoden 2018 alkuun verrattuna. Vuonna 2019 aikana otimme käyttöön uusia toimintatapoja, jotka auttavat tämän trendin kääntämisessä. Aloimme panostaa niin sanottuun jäsenpelastamiseen, joka kohdentuu jäseniin, joilla on jäänyt jäsenmaksuja maksamatta. Lisäsimme myös oppilaitoksiin suunnatun tiedotustoiminnan koordinaatiota ja opiskelijajäsenten hankkimista.

Lisäksi perustimme kaksi järjestäytymisen lisäämiseen keskittyvää työryhmää. Toinen keskittyy yksittäisten, jäsenhankintaa parantavien toimien lisäämiseen, toinen taas järjestäytymisen parantamiseen pidemmällä aikavälillä. Työryhmien työ pohjusti vuotta 2020, jolloin jäsenhankinta on nostettu Teollisuusliiton toiminnan painopisteeksi.

Jäsenpalvelun kehittäminen sekä tiedon ja osaamisen jakaminen

Tehokas ja laadukas jäsenpalvelu edellyttää nykyaikaisia tietojärjestelmiä. Otimme digityökalujen uudistamisessa aimo askelia vuoden 2019 aikana. Uusi asianhallintajärjestelmämme Keissi mahdollistaa jäsenten yhteydenottojen ja asioiden käsittelyn sähköisesti, koko organisaation laajuisesti. Keissin käyttöönotto on selkeyttänyt jäsenten asioiden hoitamista ja parantanut palvelua.

Jäsenistölle kenties näkyvin uudistus oli Teollisuusliiton uraopalveluiden lanseeraus vuoden 2019 lopussa. Ura-
palvelut on uusi maksuton jäsenetu, josta jäsenemme
saavat erilaisia työnhakuun ja omaan osaamiseen liittyviä
palveluita puhelimitse ja digitaalisesti. Myös uusittu
mobiilijäsenkortti oli yksi toimintavuoden panostuksista.
Sen sijaan verkkokoulutustarjonnan lisääminen on osoit-
tautunut haasteelliseksi.

Tekijä-lehden ensimmäinen lukijatutkimus keväällä 2019
osoitti, että lehti on jäsenten ja luottamushenkilöiden
keskuudessa runsaasti luettu sekä omaksi ja hyödylliseksi
koettu. Tutkimus osoitti myös, missä pitää parantaa, ja
lehden kehittämistä jatkettiin.

Henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittäminen

Toteutimme henkilöstökyselyn syksyllä 2019. Kyselyn
perusteella esimiesten luottamus toisiinsa on hyvällä
tasolla. Myös kollegoiden apuun ja tukeen luotetaan.
Kehittämistä on yhteishengessä, avoimuudessa ja läpi-
näkyvydessä. Kun tulostamme verrataan 137 yritykseen
ja yhdistykseen, joiden henkilöstökysely on tehty samalla
tavalla, sijoituimme 12. sijalle.

Teollisuusliiton strategiana on, että meillä on ammattiliitto-
jen osaavin, motivoitunein ja aikaansaavin henkilöstö. Se
edellyttää sekä osaamisen että johtamisen kehittämistä.
Vuoden 2019 aikana aloimme rakentaa henkilöstön koulu-
tussuunnitelmaa, jonka teemat pitävät sisällään muun
muassa digitaitojen, vuorovaikutusosaamisen sekä esi-
miestyön parantamista. Nostimme henkilöstön osaamisen
ja johtamisen kehittämisen yhdeksi vuoden 2020 paino-
pisteeksi.

Postiosoite: PL 107, 00531 Helsinki
Käyntiosoite: Hakaniemenranta 1 A
Vaihde: 020 774 001
www.teollisuusliitto.fi

Seuraa meitä:

